

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **FAU s. r. o.**, se sídlem Pekařská 1639/79a, Opava, zast. JUDr. Alfrédem Šrámkem, advokátem, se sídlem Českobratrská 1403/2, Ostrava, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 10. 2016, č. j. 46427/16/5100-41453-711400, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 6. 2017, č. j. 22 Af 9/2017 – 84,

t a k t o :

Návrh žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a potvrdil zajišťovací příkazy Specializovaného finančního úřadu ze dne 23. 9. 2016 č. j. 259014/16/4000-50715-109550, č. j. 259023/16/4000-50715-109550, č. j. 259027/16/4000-50715-109550, č. j. 259031/16/4000-50715-109550, č. j. 259038/16/4000-50715-109550 a č. j. 259042/16/4000-50715-109550.

[2] Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 14. 6. 2017, č. j. 22 Af 9/2017 – 84, všechna shora uvedená rozhodnutí správních orgánů zrušil a uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 15.342 Kč.

[3] Proti tomuto rozsudku podal žalovaný (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost, v níž požádal o přiznání odkladného účinku. Tento návrh odůvodnil tím, že po zrušení rozhodnutí správních orgánů se správce daně dostává do situace, která má zpravidla naprosto závažný dopad do sféry veřejného zájmu spočívající v zajištění výběru daní, kdy je nucen uvolnit zajištěné prostředky. Dále mu reálně hrozí povinnost uhradit daňovému subjektu případnou škodu dle příslušných ustanovení zákona č. 82/1998 Sb. a případná povinnost uhradit úrok z neoprávněného jednání správce daně ve smyslu § 254 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád. Navíc nelze z logiky věci předpokládat, že by po případném zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu došlo ze strany žalobce k opětovnému složení uvolněných zajištěných prostředků či jejich vrácení. Nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti bude podle stěžovatele spojeno s nepoměrně větší újmou, která bude vždy převyšovat zajištěnou částku bez ohledu na individuální okolnosti případu. Stejně tak bude znemožněno správci daně efektivně se bránit vůči potenciaální nezákonnosti v rozhodování krajského soudu, neboť přezkumu zákonnosti rozsudku krajského soudu bez zachování účinků zrušených rozhodnutí, jakými jsou zajišťovací příkazy, ztrácí pro správce daně smysl, když jejich zrušením dochází zároveň k pozbytí jejich účelu (zajištění daně do budoucna). Případné „znovunabytí“ účinnosti zajišťovacích příkazů jen stěží obnoví také jejich původní účel. Vzhledem k tomu, že u žalobce

bylo dne 11. 10. 2016 zahájeno insolvenční řízení, nehrozí žalobci v důsledku přiznání odkladného účinku žádná újma, neboť správním orgánům není umožněno na základě zajišťovacích příkazů provést exekuci. Peněžitou částku, k jejíž úhradě byl účastník řízení vyzván zajišťovacími příkazy, nelze úspěšně přihlásit jako pohledávku v insolvenčním řízení. S ohledem na výše uvedené má stěžovatel za to, že jsou naplněny podmínky pro přiznání odkladného účinku dle § 107 odst. 1 ve spojení s § 73 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Žalobce se k návrhu vyjádřil podáním ze dne 28. 7. 2017 tak, že s přiznáním odkladného účinku nesouhlasí. Poukázal na to, že na schůzi věřitelů dne 29. 3. 2017 byl Finanční úřad pro Jihomoravský kraj zvolen zástupcem věřitelů, který vykonává dohled nad úkony insolvenčního správce v insolvenčním řízení ve věci žalobce jako dlužníka. Nehrozí tak, že by prostředky zajištěné finanční správou byly bez vědomí těchto orgánů neoprávněně použity. Veřejný zájem na řádném výběru daní nemůže být ohrožen tím, že se zajištěnými prostředky bude disponovat soudem ustanovený insolvenční správce, na jehož úkony dohlíží finanční správa v pozici zástupce věřitelů.

[5] Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž za tím účelem přiměřeně užije § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. je k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti třeba, aby výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a současně přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[6] Návrh stěžovatele, který je správním orgánem, je třeba hodnotit ve světle názoru vyjádřeného v již zmíněném usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 – 49, publikovaném pod č. 1255/2007 Sb. NSS „*S ohledem na postavení správního orgánu v systému veřejné správy bude přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ke jeho žádosti vyhrazeno zpravidla ojedinělým případům, které zákon opisuje slovy o nenabraditelné újmě.*“ V citovaném rozhodnutí rozšířený senát Nejvyššího správního soudu příkladmo uvádí jako relevantní situaci pro udělení odkladného účinku případy vrácení řídičského oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi, udělení povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podniku.

[7] Nejvyšší správní soud dále stejně jako např. v usnesení ze dne 15. 7. 2009, č. j. 6 Ads 87/2009 – 49, upozorňuje, že institut odkladného účinku je primárně spjat s žalobou jakožto nástrojem ochrany veřejných subjektivních práv adresáta veřejnoprávního působení. Odkladný účinek přiznáváný žalobě má proto ochránit tohoto adresáta veřejné správy před případnými neodstranitelnými negativními následky aktu veřejné správy. Postavení žalovaného správního orgánu, jemuž soudní řád správní přiznal legitimaci podat kasační stížnost jako orgánu moci výkonné, spíše nasvědčuje tomu, že poskytnutím legitimace k podání kasační stížnosti správnímu orgánu se vyjadřuje zájem na efektivitě působení objektivního práva a jednotě a zákonnosti rozhodování krajských soudů ve správním soudnictví. Z tohoto hlediska je nutno nazírat i na otázku odkladného účinku kasační stížnosti.

[8] Výše uvedené plně koresponduje se zákonnou úpravou možností přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. za přiměřeného použití ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s., které umožňuje přiznat odkladný účinek na návrh žalobce. Z textu posledně uvedeného ustanovení, konkrétně ze slovního spojení „na návrh žalobce“, je možno usuzovat, že odkladný účinek bude zpravidla přiznáván na návrh osoby, která se domáhá ochrany svých veřejných

pokračování

subjektivních práv v postavení žalobce proti správnímu orgánu v postavení žalovaného. Přiznání odkladného účinku na návrh stěžovatele, který je jako správní orgán v postavení žalovaného, bude tedy připadat v úvahu pouze ve výjimečných případech.

[9] Dále je nutno podotknout, že sama kasační stížnost je opravným prostředkem mimořádným, neboť směřuje proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu. Přiznání odkladného účinku pravomocného rozhodnutí je třeba připustit pouze tehdy, jestliže nezbytnost odkladného účinku převáží nad požadavkem právní jistoty a stability právních vztahů opírajících se o pravomocná rozhodnutí soudů. Pokud by správní orgány neměly být vázány pravomocným rozhodnutím krajských soudů, kterými se ruší jejich správní akty, pak by zákonodárce musel zcela změnit koncepci správního soudnictví a vyloučit právní moc rozhodnutí krajských soudů. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce opsal slovy o nepoměrně větší újmě.

[10] Argumentaci stěžovatele, v níž poukazuje na důsledky zrušení zajišťovacích příkazů a argumentuje veřejným zájmem na řádný výběr daní, Nejvyšší správní soud nepřisvědčil. Jedná se totiž o obecnou argumentaci, která nijak konkrétně nedokládá, že by stěžovateli mohla v řízení vzniknout nepoměrně větší újma ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. Vždy je třeba pečlivě posuzovat nejen stěžovatelem akcentované fiskální zájmy, ale také zájmy těch, jichž se zajišťovací příkazy dotýkají. I kdyby nastaly okolnosti zmíněné stěžovatelem, tj. povinnost uhradit daňovému subjektu škodu dle příslušných ustanovení zákona č. 82/1998 Sb. a uhradit úrok z neoprávněného jednání správce daně, nejednalo by se u stěžovatele o nepoměrně větší újmu, a to s ohledem na celkový objem finančních prostředků, s nimiž stěžovatel nakládá. Přisvědčení uvedené argumentaci stěžovatele by navíc v podstatě znamenalo, že odkladný účinek musí být při zrušení zajišťovacího příkazu přiznán vždy, což neodpovídá smyslu a účelu stávající právní úpravě odkladného účinku.

[11] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani poukazu stěžovatele na skutečnost, že nelze po případném zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu ze strany žalobce předpokládat složení uvolněných zajištěných prostředků či jejich vrácení, který navíc není ničím podložen. K poukazu stěžovatele na skutečnost, že by mohl být ohrožen žalobami na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím, Nejvyšší správní soud konstatuje, že bez konkrétního důkazu nelze takový následek rozsudku krajského soudu nyní předjímat. Nadto je třeba poukázat na skutečnosti uvedené ve vyjádření žalobce.

[12] Nejvyšší správní soud tak má za to, že stěžovatel nijak nedoložil své tvrzení, že by nepřiznání odkladného účinku pro něj bylo spojeno s nepoměrně větší újmu. Nepřiznání odkladného účinku se žádným způsobem nedotkne možnosti stěžovatele brojit kasační stížností proti rozsudku krajského soudu v řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem. Oprávnění stěžovatele podat kasační stížnosti nijak nesouvisí s tím, že zajišťovací příkazy byly krajským soudem zrušeny a není touto skutečností nijak omezeno.

[13] K poukazu stěžovatele na skutečnost, že v důsledku zahájeného insolvenčního řízení žalobce, není správním orgánům umožněno na základě zajišťovacích příkazů provést exekuci a peněžitou částku, k jejíž úhradě byl účastník řízení vyzván zajišťovacími příkazy, nelze úspěšně přihlásit jako pohledávku v insolvenčním řízení, Nejvyšší správní soud uvádí, že ani tato skutečnost nepředstavuje pro stěžovatele nepoměrně větší újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. a nepředstavuje tudíž ani důvod pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Jedná se ve své podstatě o kritiku a popis stávající právní úpravy.

[14] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v daném případě nejsou podmínky ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. naplněny.

[15] Z důvodů uvedených proto Nejvyšší správní soud podle § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl. Tím Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. srpna 2017

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu